

ומקור כל הברכות והוא ההמשכה מבחי" סכ"ע בממכ"ע. וזהו פי' וכבוד ה' מלא דפי' הזהר שהכבוד נתמלא ממקורו מבחי" כבוד עילאה והיינו לפי ששכן עליו הענן על המשכן שהוא המשכת בחי' מקיף העליון ועי"ז נמשך גי' התגלות סכ"ע בממכ"ע בבחינת א"פ והוא מלא את המשכן ממש (ועמ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה וע"פ לבבתי אחותי כלה. מענין התגלות סכ"ע בממכ"ע. ועמ"ש על פסוק כי שבעת ימים ימלא כו'). ולכן ולא יכול משה לבוא אל המשכן כי לא היה ביכולתו לקבל מבחינה זו דישת חשך סתרו שלמעלה מאד הגם שבהר סיני נאמר ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר תירץ בזוהר ר"פ ויקרא דתרי ענני הוו כו':

ב **והנה** לכן נאמר ויקרא אל משה פי' ענין קריאה זו היינו הארה והשפעה למשה כדי שעיי"ז יוכל לעלות ולבוא אל אהל מועד וכן פי' בע"מ (מאכ"ח ח"ב סימן לוי). דהנה בפסוק וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש קדוש תרגם יונתן ומקבלין דין מן דין ואמרין קדיש כו'. שתרגם ענין קריאה קבלה שהוא ע"י המשכה שממשיכים זה לזה וכל אחד מקבל המשכה זו. והדין עמו. דא"א לפרש כפשוטו. דא"כ אין לזה הבנה למה צריך מיכאל לקרוא את גבריאל בשעה שיאמר קדוש וכן גבריאל למיכאל. אלא הענין כי פי' קריאה זו הוא ענין קבלה שמקבלים זה מזה על ידי המשכה וההשפעה מזה לזה. והיינו שעל ידי זה יוכל לומר כל מלאך ג' פעמים קדוש. כי ענין אמירת קדוש זה הכלות הנפש שלו לאור א"ס ב"ה שהוא כענין יוצאין בשיר כו'. והנה מיכאל הכלות הנפש שלו הוא באהבה. וגבריאל ביראה. וא"כ לא היה מיכאל יכול לומר קדוש רק פעם א' דהיינו כלות הנפש בבחינת אהבה. ועד"ז גבריאל פ"א קדוש ביראה. וכדי שיאמר כל א' ג"פ קדוש היינו ע"י וקרא זה אל זה שנמשך ההשפעה מזה לזה. שהוא בחי' התכללות המדרגות זו בזו כי דרך כלל הם ג' בחי' חגיית מיכאל גבריאל ורפאל. וע"י שמקבלין דין מן דין יכול כל אחד לומר ג' פעמים קדוש. [ועי"ז מתעלים יותר ממה שהיה מצד בחי' המדרגה שלו לבד וע"ז שנתבאר במ"א סד"ה שניך כעדר הרחלים כו' שכולם מתאימות כו' ועמ"ש בפ' בראשית ע"פ יבל הוא כו' בענין שיר משולש. ובד"ה נאוו לחייד בתורים. וע"י ברע"מ פ' עקב (דרי"א סעי'ב) מענין וקרא זה אל זה ובפי' הרמ"ז שם ובע"ח שער ט"ו ספ"ו ועמ"ש בד"ה כה תברכו את בני ישראל בפי' ויקרא האדם שמות כו' שהוא גם כן המשכה כו' ע"ש ועיין בזוהר בראשית (דרי"א סעי'ב) ע"פ ויקרא אלקים לאור יום כו' שהוא גי' עדי"ז ע"ש ועדי"ז י"ל פי' קרא לשמש ויזרח אור] וכמ"כ פי' ויקרא אל משה היינו המשכת הארה אל משה. והארה זו הוא ענין אל"ף זעירא דויקרא. כי הנה אלף אותיות פלא שהוא מה שלמעלה מההשגה וגם אלף מלשון אאלפך חכמה. כלומר שהוא מקור שממנו תמצא החכמה. והיינו כי האלף הוא בכתר שלמעלה מהחכמה ועמ"ש בפ' צו בענין אשר עשה עמכם להפליא. וע"י בזוהר בראשית בהקדמה ד"ג ע"ב אך יש א' מאתון רברבן היינו בחי' הכתר כמו שהוא במהותו ועצמותו ושמה לא יכול משה לבא. וא' מאתון זעירין היינו הארת הכתר כמו שנמשך למטה על ידי צמצום ומבחינה זו הוא שויקרא אל משה ונמשך לו הארה שעל ידי זה יוכל אחר כך לבוא אל אהל מועד אשר שכן עליו הענן כו'. ובד"ה נאמר אדם באלף מאתון רברבן והוא בחי' אדה"ר כמו שהיה לפני החטא שהיה במדרגה גבוה מאד נעלה כמ"ש בספר הגלגולים פ"ט. וע"י מענין ויקרא אל משה ביומא (דף ד' ע"ב) לימדך תורה כו' ובשמות רבה פ"ט אלא אם קורא אותי כו' ובכי תשא פמ"ו ובבמדבר רבה (פ' ב' דרי"א ד') נשא ס"פ י"ד (דרי"א ג' ד' דרי"א א') ובקהלת רבה

אל משה וגו'. אל"ף דויקרא זעירא. ובד"ה כתיב אדם באל"ף רבתי. ולהבין זה. והנה ארז"ל במדרש ויקרא רבה פי"א ויקרא אל משה ולא כאברהם. באברהם כתיב ויקרא מלאך ה' אל אברהם המלאך קורא והדבור מדבר. ברם הכא אמר הקב"ה אני הוא הקורא ואני הוא המדבר. וכן הוא בזוהר פ' בלק (דף ר"ש ע"ב) ויקרא אל משה קלא דמלכא ולא ע"י שליחא אחרא. וצ"ל לפ"ז למה לא נאמר ויקרא ה' אל משה. ומדוע לא נזכר כלל בפסוק מי היה הקורא. גם צ"ל דבזוהר פ' וירא (דק"ב סעי'ב) כ' ויקרא אל משה ולא קאמר מאן הוה כו' אלא בכל הני מלאכא דברית הוה וכולא בקב"ה אתמר. והענין כי הנה לעיל מיניה כתיב ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא את המשכן פי' שכן עליו הענן הוא המשכת והשראת אור א"ס ב"ה ממקום עליון ונורא מאד שנאמר בו ישת חשך סתרו שהוא בחי' אור א"ס ב"ה הסוכ"ע שלא שייך בו שום גילוי השגה כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל ואנת חכים ולא בחכמה ידיעא הוא היודע והוא המדע כו' ולכן על זה נאמר ישת חשך סתרו חשך הוא דבר שאין נראה בו שום תפיסא והשגה כלל. וביאור הענין הוא כי הנה אנו אומרים אתה קדוש ושמוך קדוש פי' שגם בחינת שמו הוא נשגב לכדו שאין ערוך להעולמות עם שמו ית' כלל עד שהוא ית' קדוש ומובדל מהעולמות רק הודו וזיוו של שמו נמשך על ארץ ושמים כו' דהיינו הארה בעלמא מבחינת שמו אך פי' אתה קדוש דהיינו הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו שלמעלה מבחינת שמו היינו שאפילו בבחי' זיו והוד לא היו העולמות יכולים לקבל ממנו כלל וכמ"ש בד"ה לכן אמור לבני ישראל בפ' וארא. ועד"ז יובן פי' ישת חשך סתרו. דהיינו כיון שאפילו זיו והארה ממנו ית' אין העולמות יכולים לקבל כלל לכך נקרא אצלם בשם חשך. והזיו שיכולים לקבל זהו מבחינת שמוך קדוש ונקרא זיו השכינה וכמ"ש מזה ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות כו' ע"ש. וברע"מ פ' פינחס (דרכ"ה ע"א) איתא דישת חשך סתרו הוא כתר עליון. ועל המשכה זו נאמר כי שכן עליו הענן. וענין וכבוד ה' מלא את המשכן ופי' בזוהר פ' נח (דרי"א ע"א) ור"פ ויקרא (ד"ב ע"ב) מאי קלא ולא מלא אלא ודאי דאתמליא מכולא. והענין דאי כפשטיה דקרא שכבוד ה' מלא למשכן אם כן מלא מיבעי ליה. דהיה הפי' רק שבחי' הכבוד מלא את המשכן. אבל מדכתיב קלא משמע עוד זאת שבחי' כבוד ה' נשלמה ונתמלאה ואחר כך נמשך ונתגלה כבוד ה' שבבחינה זו במשכן. והענין כי פי' כבוד ה' היינו בחינת ממכ"ע כבודו היינו זיו יקריה. שהיא בחי' מדת מלכותו ית' שנקרא גי' חכמה תתאה שהיא מקור דבי"ע. אך שרשה ומקורה מבחינת חכמה עילאה שהיא הנק' כבוד עילאה ובה הוא השראת אור א"ס ב"ה ממש שעל זה נאמר הראני נא את כבודך [ע"י בפי' הרמ"ז בזוהר פ' במדבר דק"ח ע"א בד"ה ישראל מאן אתר אתברכאן] ועל זה נאמר ברוך כבוד ה' ממקומו פי' שבחי' מדת מלכותו יתברך הממכ"ע יהיה מתברך מבחי' מקומו ושרשו הוא חכמה עילאה ראש

זו הוא מבחי' הענן דישת חשך סתרו. ע"כ גם הקריאה והמשכה שמתחלה מבחי' זו לא יוכל להיות ע"י מלאך שהוא נברא יש מאין. אלא אני הוא הקורא ואני הוא המדבר. פי' כמ"ש אני ראשון ואני אחרון וע"י נאמר לע"ל ראו עתה כי אני אני הוא. ופי' בזהר פ' לך לך (הפי' ע"ב) לאחזאה דלא הוה פרודא בין עילא ותתא כו' והיינו כי אני אחרון זהו מדת מלכותו ית' סופא דכל דרגין המתלבשת בב"ע ומשם יפרד שמהוה היש ודבר נפרד. אבל אני ראשון הוא בחי' אין והחכמה מאין תמצא שהחכמה היא בחי' ביטול ולעתיד יהיה הגילוי למטה כמו למעלה וזהו ראו עתה כי אני אני הוא שלע"ל יהיה גילוי זה גם בראיה שלנו כמ"ש עין בעין יראו כו'. ועמ"ש מזה ע"פ נאו לחייד בתורים. אך במשה שנאמר וירא ראשית לו שהוא בחי' חכמה עילאה שנק' ראשית שנמשכת מבחי' אין אני ראשון ע"כ ע"ז ארז"ל אני הוא הקורא ואני הוא המדבר כו' פי' אני הוא הקורא היינו מדת מלכותו ית' שנק' אני אחרון והוא ענין אני והו הושיעה נא. ואני הוא המדבר היינו בחי' והחכמה מאין תמצא שבחכמה עילאה מלוכש אור א"ס ב"ה ממש כמ"ש הוי' בחכמה. וגילוי זה הוא נקרא אני ראשון כו'. ומ"ש בזהר פ' וירא (דק"ב סע"ב) דויקרא אל משה הוא מלאך הברית. הענין הוא כי המל' עצמה הנק' מלך לפעמים נקראת מלאך כמ"ש בזהר פ' בלק דקפ"ז א' כד איהי שליחא מלעילא וקבילת זהרא כו' והיינו כמו שהמלאך הנברא כשהוא שליח מלמעלה הוא או בבחי' גבוה יותר מכשאינו שליח כמבואר למעלה, כך עד"ז בבחי' מל' הגם דאיהי וגרמוהי חד מ"מ כד איהי שליחא מלעילא כו' הוא בבחי' גבוה יותר וכדפירש הרמ"ז בפ' בלק שם ועד"ז הוא ענין אלף זעירא דויקרא שהוא הארה והמשכה שמבחי' כי שכן עליו הענן דישת חשך סתרו ונק' מלאך מלך אלף כו'. ועיין בזהר ס"פ וירא (דק"ב ע"ב) ע"פ ומלאך פניו הושיעם ועיין בזהר פ' ויחי (הרמ"ז ע"ב) ע"פ נפתלי אילה שלוחה וע' בפרדס בעה"כ ערך מלאך:

ד והנה התורה היא נצחית ושייך בחינות אלו גם עכשיו. כי הנה בעסק התורה כתיב ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסית"ך צל היינו בחי' מקיף עליון וכנודע מענין סוכות צלא דמהימנותא שהוא המשכת מקיפים עליונים וסוכה שחמתה מרובה מצלתה פסולה כי זהו כענין המשכה מבחי' ישת חשך סתרו שאינו נמשך רק בבחי' צל ומקיף ולא בבחי' אור וגילוי וזהו ענני כבוד כענין כי שכן עליו הענן אלא שכוכבים נראים מתוכה שהארת המקיף נמשך בפנימיות וכענין א' זעירא כו' ועד"ז בעסק התורה נאמר ג"כ ובצל ידי כסית"ך כי הוא מבחי' מקיף כמ"ש במ"א בד"ה ביום השמיני עצרת שהענין לפי שמהבל הדבור נעשה מקיף לנשמה כו' ע"ש ובד"ה וארשת"ך לי שזהו ענין את ה' האמרת היום כו'. ועיין מזה בד"ה וידבר דבמדבר סיני באהל מועד. אך ע"י השגת ועיין התורה שמשגיג ג"כ וקולט ההלכה במוחו ותבונתו על זה נאמר מגלה עמוקות מני חשך. דהיינו שממשיך מבחי' המקיף דישת חשך סתרו שהוא חשך והעלם להיות נמשך בבחי' אור וגילוי וע"ז נאמר ותורה אור. להיות אור א"ס ב"ה שורה למטה כמו למעלה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון כו' כמ"ש כ"ז בד"ה המגביהי לשבת כו' ע"ש. וזהו ענין וידבר ה' אליו מאהל מועד כו' דכתיב ביה באהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד ה' מלא כו' וכל בחי' אלו הם בעסק התורה וכמארז"ל משחרב ביה"מ ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה א"כ יש בעסק התורה מבחי' הנ"ל שהיה שורה במשכן ובה"מ"כ כי אין כבוד אלא תורה כי אורייתא מחכמה נפקת וזהו כבוד עילאה לייב נתיבות חכמה. אך בחכמה זו מלוכש אור א"ס ממש מגלה עמוקות מני חשך מבחי' ישת חשך סתרו וכדפי' הרמ"ז בפ' במדבר דק"ח הנזכר לעיל בפ' הראני נא את כבודך. ועמ"ש בפ' בשלח בד"ה לסוסי וזהו וכבוד

(דציט ג') בפסוק מה שהיה כבר נקרא שמו (ועיין בוח"א דק"ב סע"ב ודקל"ח א' ודקע"ג ב'. ובחלק ב' דקל"ח א' ודקנ"ז א' ח"ג דניג ע"ב) והוא מובן ע"ד שנתבאר:

ג. **ומעתה** יוכן ענין מ"ש המדרש ברם הכא אני הוא הקורא ואני הוא המדבר ויש להקדים מ"ש במ"א ע"פ מארז"ל בפסוק אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם. וקרי ביה תקראו אתם. שקידוש המועדות בקריאת ב"ד תלאו הכתוב. וכמו שאנו אומרים מקדש ישראל והזמנים ישראל אינהו דקדשינהו לזמנים. וענין זה הוא כמבואר בזהר בפ' אמור (דף צ"ד א') למלאך דזמין אושפיוזין כו' תלתא אינון זמנין מקדש כו'. כי המועדים הם חלים ע"פ רוב בשית יומין דחול. ואז היום דחול כשחל בו יו"ט היינו שהוא נקרא ונזמן לבחי' הקדש שהוא ח"ע ולכן נקרא מקרא קדש וזהו המשל למלאך דזמין אושפיוזין כו'. אך כדי שיוכלו היומין דחול שהם חיצונית המדות חו"ג כו' עלולת למעלה לבחי' חכמה עילאה שהיא בחי' קדש העליון. צ"ל תחלה המשכת הארה מלמעלה למטה מבחי' חכמה עילאה לאותו יום שאז ע"י יוכל לעלות. והמשכה זו היא ע"י נש"י וע"ז נאמר אשר תקראו אתם דייקא. והטעם ע"ד מארז"ל בענין שליחות דשלוחו של אדם כמותו. ולכן אין שליחות לחש"י שאינו כמותו דהמשלח. אבל כשהוא בר שליחות הרי הוא כמותו דהמשלח ממש עד שהאיש מקדש בו ובשלוחו כו' וע"כ עד"ז השליח מקדש העליון להזמין היומין דחול שיהיו מקראי קדש. א"א כ"א שהשליח הוא כמותו דהמשלח. והיינו אתם דנש"י נאמר עליהם קדש ישראל לה'. ששרשם מבחי' ח"ע ועיין בזהר פ' פקודי דרכ"ה ע"ב לכן יכולים להיות בהם ועל ידם המשכת האור מבחי' קדש העליון אל היום שחל בו היו"ט שע"י שתקראו אתם דייקא נעשים מקראי קדש. להיות אח"כ עולים לבחי' קדש העליון. ועמ"ש בד"ה צו את בני כו' בפ' פינחס בענין להקריב לי במועדו. נמצא מובן מזה בענין השליחות שלמעלה שהוא מה שנמשך הארה ע"י אמצעות איזה בחינה. צ"ל השליח מתייחס בערך מה לגבי המקור שממנו נמשך ההארה. ואם לאו אינו שליח כו'. והנה המלאכים הם ג"כ שלוחים כי פי' מלאך היינו שליח. דהיינו שהם שלוחי ההשפעה וכמ"ש במ"א בד"ה באתי לגני גבי אכלתי יערי כו' ויותר מזה נתבאר בד"ה מה יפו פעמ"ך בנעלים. בענין מט"ט שנק' נעל כו' ועיין בע"ח שער מ"ן ומ"ד דרוש ד' מענין המלאכים. ועיין באנה"ק קרוב לסופו. שיש הפרש גדול במעלת המלאך בשעה שהוא שליח מלמעלה שאזי נקרא בשם ה' ממש השוכן בקרבו משא"כ כשאינו שליח יש לו שם אחר כפי עבודתו ואזי קורא קדוש קדוש קדוש ה' כו' כלומר ששם ה' מובדל ממנו. ועיין בפרדס שער אבי"ע רפ"ד. ונחזור לענינינו לדברי המדרש דבאברהם כתיב ויקרא מלאך כו' המלאך קורא והדבור מדבר. והענין דהנה כתיב וארא אל אברהם כו' כאל שדי. ושמי הוי' לא נודעתי להם. ועיין מ"ש מזה בפ' וארא על פסוק זה סד"ה וידבר אלקים כו' וארא שהשגת האכות היה מבחי' שם הוי' כשכבר נמשך בבחינת אלקים אבל ושמי הוי' דהיינו קודם שמתלבש בשם אלקים לא נודעתי להם רק משם היה השגת משה כו'. ועיין בפ' הרמ"ז בזהר פ' וארא דכ"ג ע"א ע"ש היטב ובוח"א פ' וירא (דציט ע"א). ועל כן באברהם המלאך קורא והדבור מדבר שהמלאך יוכל להיות שליח להביא המשכת השפע בתחלה שזהו ענין הקריאה שע"י יוכל לעלות ולקבל הדבור והיינו לפי שהדבור נמשך מבחי' התלבשות בשם אלקים ממש ולכן המלאכים שנקראים ג"כ אלקים בפסוק כמ"ש כי ה' אלקיכם הוא אלהי האלקים ופי' בפרדס בעה"כ דר"ל שהוא אלקי המלאכים. וגם נקראים המלאכים בני אלקים. על כן המלאך הוא בר שליחות מהדבור המדבר. ברם הכא במשה שהנבואה והדבור נמשך משם הוי' ממש קודם שמתלבש בשם אלקים וגם שמקור המשכה

והיינו המשכת הכח בנפש שע"ז תרומם הנפש להיות בבחי' בא לכאן, וזהו ואני תפלה והנה זו היא ג"כ הכנה להיות אח"כ בעסק התורה בחי' ואשים דברי בפיך ובצל ידי כו' וכמאמר קדשנו במצותיך תחלה ואח"כ ותן חלקנו בתורתך וכמ"ש מזה בד"ה וידבר אלקים כו' אנכי כו' ע"ש. וזהו ענין וידבר ה' אליו מאהל מועד ועמ"ש מכ"ז בפ' במדבר ע"פ במדבר סיני באהל מועד דפי' אהל מועד מלשון ונועדתי כו' על דרך מ"ש ראו עתה כי אני אני הוא כו' וכנז"ל. והמשכה זו הוא ע"י עסק התורה וכמ"ש סד"ה המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ תשב"כ ותשב"ע"פ שאז הוא לראות בחי' ראייה והתגלות. והיינו ע"י בחי' אני הוא הקורא ואני הוא המדבר וזהו אני מדבר בצדקה פי' ע"י צדקה וגמ"ח שהאדם עושה נמשך להיות בעסק תורתו בחי' אני מדבר והיינו כמ"ש ודברי אשר שמת' בפיך כו' וכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי כו' וכמ"ש במ"א ע"פ ששים המה מלכות כו':

אדם כי יקריב מכם וגו'. להבין החילו שלא לנוכח אדם כי יקריב לשון נסתר וסיים תקריבו את קרבנכם לשון נוכח. וגם דכי יקריב לשון יחיד ותקריבו את קרבנכם לשון רבים. וגם דהל"ל מלת מכם קודם כי יקריב היינו אדם מכם כי יקריב כו'. אך הנה נודע שיש בכל אחד' ב' נפשות. נפש האלקית ונפש הבהמית. אשר נפש האלקית שרשה מבחי' אדם כמ"ש ויברא אלקים את האדם בצלמו. וכתוב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וכמ"ש במ"א בד"ה ותחת רגליו כמעשה לבנת כו', והשתלשלות שלה למטה הוא ע"י בחי' פני אדם שבמרכבה. ונפש הבהמית היא נלקחה משמרי האופנים ושרשה מבחי' פני שור. ותכלית ירידת הנשמה לעוה"ז הוא כדי לברר נה"ב להיות בבחי' אתכפי"א ואתהפכא והיינו ע"י נפש האלקית המתלבשת בה ומתבוננת בה' אחד בק"ש שמע ישראל כו' וע"י ואהבת ככל לבכך בשני יצריך כו'. אך קודם ק"ש תקנו חכמים שתיים לפניו לקיום הק"ש. כי אי"א להכניע ולכבוש את רוח הנה"ב תחת ממשלת הנה"א כ"א ע"י שרשה של הנה"ב שמקור חוצבה הוא מחיות הקדש שבמרכבה פני אריה פני שור כו' כי אין הדינין נמתקין אלא בשרשן וכמ"ש מזה בד"ה כי תצא למלחמה על אויביך ובד"ה ונתתי לך מהלכים. והנה ע"י נעשה עלייה גם לנפש האלקית ע"ד והחיות נושאות את הכסא. וכמ"ש מזה בד"ה זכור ושמור בדבור אחד נאמרו. והנה ע"י העלאת מ"ן ואתעדל"ת נמשך אתעדל"ע וזהו ענין שנאמר בקרבנות ריח ניחוח להו"י וכמ"ש בד"ה והקרבנם עולה אשה. והנה בחינה זו זהו ענין מה שבאתעדל"ת אתעדל"ע אך יש ג"כ אתעדל"ע מלמעלה הנמשך לעורר אתעדל"ת דהיינו לעורר את האדם להקיצו משנתו כהכלי העולם דכמו שבתחלת בריאת העולם היה ההמשכה בחסד חנם כי חפץ חסד הוא. ואח"כ תולה במעשה התחתונים כמ"ש ויניחוהו בג"ע לעבדה ולשמרה. אבל מ"מ עם היות שצ"ל אתעדל"ת דוקא אבל עכ"ז נמשך אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת וכמ"ש מזה בד"ה ועשית בגדי קדש ועמ"ש סד"ה ואתחנן אל הו"י וסד"ה וישכם לבן וסד"ה אני ישנה בענין שראשי נמלא טל. ויובן זה בעבודת ה' דהנה אנו רואים שיש ב' מדרגות בעבודה. הא' בחי' אתעדל"ת ביגיעת נפש ויגיעת בשר בהעמקת הדעת בהתבוננות ולב נשבר שע"י יבא בנפשו גילוי אור קרבת אלקים והיינו באתעדל"ת אתעדל"ע. ומדרגה הב' היינו שלפעמים יוכל להיות התפעלות בנפש שלא ע"י הכנה ויגיעה כלל וכמו שאנו רואים שיש הרבה אנשים שמתעוררים פתאום ויתלהב לבם ומוחם בתפלה משך זמן מה בלי נודע להם הסבה מאין בא אליהם התעוררות זאת ובמעט זמן יכלה כח התעוררות זאת. והיינו שהיא באמת הערה מלמעלה רק אתעדל"ע

ה' קלא מלא לא כתיב אלא מלא כמבואר למעלה. ואפשר לומר שזהו בחי' גבוה יותר מכוכבים נראים מתוכה דסוכה שהוא רק כוכבים וניצוצים לבד מהמקיף, אבל בתורה שהיא בחי' ותורה אור ממש היינו שמעצמות המקיף מאיר הארה גדולה ועצומה בבחי' פנימית. ועיין מ"ש במ"א גבי ק"ס דכתיב ויהי הענן והחשך ויאר שהענן דישת חשך סתרו בעצמו ממש נמשך בבחי' אור וגילוי. ועד"ו י"ל בענין פי' מגלה עמוקות מני חשך דגבי תורה. וכעין זה מצינו בשמיני עצרת שהוא שמחת תורה שהמקיפים דסוכות נמשכים בבחי' פנימית וכמ"ש במ"א ע"פ שצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי. שזהו ענין סוכות ושמע"צ. ובזהר פ' לך לך דפ"ה ע"ב פי' פסוק זה על עסק התורה בצלו דא קב"ה כו' ופריו מתוק לחכי אליו מליו דאורייתא דכתיב בהו ומתוקים מדבש כו' והיינו שהפרי היא המשכה בבחי' פנימית שנמשך מבחי' הצל והמקיף (ועיין בזהר פ"ח נ"ח דע"ב סע"ב):

והנה אתפשטותא דמשה בכל דרא היא בחי' הביטול שיש בכל אדם שהוא מבחי' משה ונחנן מ"ה כו' כמ"ש במ"א סד"ה משה ידבר. שעיקר עסק התורה צ"ל בבחי' ביטול ומשה הוא בחי' דעת שהוא הממשיך בחי' יחוד אור א"ס ב"ה למטה שיהא שורה ומתגלה בנפש האדם שיהא בבחי' אהל מועד מלשון ונועדתי לך שמה כו' אותיות ונודעתי דהיינו לידע את ה' שהוא חיי החיים ואין עוד מלבדו ע"ד מ"ש ראו עתה כי אני אני הוא. דהגם שמקרא זה נאמר על לעתיד כנ"ל מ"מ כח זה יש בכל נפש ישראל בניקתה מנשמת משרע"ה לקשר מחשבתו בה' בקשר אמיץ וחזק כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה לעיני בשר כו'. והנה עד"ו יובן ג"כ פי' לבוא אל אהל מועד היינו כי צריך להיות על דרך בא לכאן ותלמודו בידו כי הרי התורה שלפנינו נתלבשה בגשמיות. וכמ"ש ואנכי תרגלתי לאפרים פי' בחי' אנכי מי שאנכי תרגלתי והשפלתי בבחי' רגל הם כל ענינים גשמיים שבתורה שבע"פ כו' וצ"ל קחם על זרועותי בחי' אהבה ויראה כו' וזהו בחי' בא לכאן שהוא השתפכות הנפש למקורה ושרשה וכמ"ש בד"ה כי תבאר אל הארץ בפ' בהר ועמ"ש בד"ה יונתי בענין קומי לך כדי שתהיה רעיתי כו' ע"ש. והנה במשה ממש הפי' ולא יכול משה לבוא כו' מבואר למעלה דהיינו מפני שהענן היה מבחי' ישת חשך סתרו כנ"ל. אך בבחי' אתפשטותא דמשה שבכל אדם דהיינו הדעת שבנפש אלקית הפי' כפשוטו שלא יכול לבא ולהתגלות באדם בחי' דעת זה מחמת הסתר נה"ב. וכדי שיבא ויתגלה בחי' משה שבכל אדם להיות בחי' בא לכאן צריך לזה המשכת אתעדל"ע מלמעלה והיינו ע"י המצות שע"י קיום המצות נמשך כח עליון ומקיפים עליונים להעלות הנפש ולקשרה בה'. וזהו ענין ויקרא אל משה. אני הוא הקורא שהמצות נק' מצות המלך ואיתא במדרש תנחומא פי' ויגש היו מכבדין את המצות שהן שלוחי ושלוחו של אדם כמותו והענין כמ"ש במ"א ע"פ וזכרתם את כל מצות הו"י ועשיתם אותם. כי הנה מצוה הוא מ"צ בא"ת ב"ש י"ה. והרי אי"כ מצוה היא שם הו"י והיינו שנקראו המצות רמ"ח אברים דמלכא שהיא בחי' כלי לאור א"ס ממש. ולפעמים נקראו מצות המלך כי מצות מלך היא בחי' ציווי המלך שהוא מל' דאצילות. והענין כי המצות כמו שנמשכו למטה הוא בחי' מצות המלך אך שרשן למעלה הוא בחי' אברים דמלכא. והיינו ע"י אתעדל"ת של האדם ממשך להיות המצוה אברין דמלכא כו'. וזהו שבתחלה נק' המצות שלוחי ה'. והיינו כמו שהן תחלה בבחי' מל' וזהו ענין והנה סולם מוצב כו' ומלאכי אלקים עולים כו' פי' מלאכי אלקים הם המצות שהן מתעלים למעלה ע"י הסולם היא בחי' תפלה כמ"ש במ"א גבי ענין יוהכ"פ. אך מ"מ גם אז אינן שלוחים כמלאכים. שהמלאך הוא בחי' נברא יש מאין. אלא על דרך אני הוא הקורא. אני ממש.